

'Thuis in de Stad'-prijs 2013 Inschrijvingsformulier

Digitaal opsturen naar info@thuisindestad.be

U krijgt een ontvangstmelding.

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier dingt u mee naar de 'Thuis in de Stad'-prijs 2013, U kunt per stad één, twee of drie projecten indienen. Gebruik voor ieder ingediend stadsproject een nieuw formulier.

Aan wie bezorgt u dit formulier?

Verstuur dit formulier ten laatste op 10 september 2013 om 17.00 uur online naar info@thuisindestad.be

Waar vindt u meer informatie?

U vindt meer informatie op onze website thuisindestad.be.

Gegevens van de stad die het project indient

1 Vul hieronder de naam in van de stad die het project indient en het bankrekeningnummer

Stad Leuven

Rekeningnummer 091-0001624-04

Gegevens van de contactpersoon van het project

2 Vul hieronder de gegevens in van de contactpersoon van het project.

voornaam en achternaam Kristine Verachttert

functie Afdelingshoofd ruimtelijk en duurzaamheidsbeleid

straat en nummer Professor Van Overstraetenplein 1

postnummer en gemeente 3000 Leuven

telefoon 016/27 25 60

faxnummer 016/ 27 29 55

e-mailadres kristine.verachttert@leuven.be

Gegevens van het project

3 Vul hieronder de gegevens in van het project.

naam LEUVEN KLIMAATNEUTRAAL 2030 – van engagement tot project

startdatum dag   maand   jaar

einddatum dag   maand   jaar

naam van de partners Stad Leuven, KU Leuven, UZ Leuven, Interleuven, Eandis, AB Inbev, De Lijn, Imec, VOKA, AGSL, Klimaatforum, RISO Vlaams-Brabant

naam van de coördinator Katrien Rycken

budget 520 750 euro (t/m juni 2013)

4 Geef hieronder een korte beschrijving van het project.

Het project moet al gerealiseerd zijn of moet zo ver gevorderd zijn dat het op zijn waarde en effectiviteit beoordeeld kan worden

Het mag op 10 september 2013 niet meer dan twee jaar geleden gerealiseerd zijn.

In mei 2011 ondertekende de stad Leuven het burgemeestersconvenant, en sprak het stadsbestuur het engagement uit om klimaatneutraal te worden tegen 2030. Als compacte provinciestad met een geëngageerde bevolking, een ambitieus bestuur, een bruisend klimaatforum, tal van vooruitstrevende ondernemers en een toonaangevende universiteit heeft de stad Leuven alle troeven in handen om een klimaat- en duurzaamheidskoploper in Europa te worden. In plaats van de klimaatuitdaging alleen als een last te zien, heeft Leuven er alle belang bij om de klimaatkwestie te beschouwen als een ongeziene opportuniteit en in het bijzonder als een katalysator voor de transitie naar schone technologieën. Van in het begin leefde het besef dat dit engagement onmogelijk dat van het stadsbestuur alleen kon zijn. De eerste fase in het project Leuven Klimaatneutraal bestond dan ook uit de opzet van een brede samenwerking met partners, met als doel om via een multi-partij aanpak een goed onderbouwd, haalbaar en kosteneffectief en breed gedragen transitieplan naar Leuvense klimaatneutraliteit uit te werken. Leuven Klimaatneutraal 2030 loopt uiteraard nog vele jaren.

De wijze waarop we het uittekenen van de toekomstige processtructuur als de opmaak van de nulmeting en de voorstellen voor acties voor het klimaatactieplan hebben verzameld van januari 2012 tot juni 2013 vormen het project dat we naar voor willen schuiven voor de 'Thuis in de stad prijs'. Zoals uit de bijlagen blijkt werd van meet af aan gewerkt aan een brede participatie en betrokkenheid zowel vanuit belangrijke stedelijke beslissingsmakers als vanuit de aanwezige expertise bij het middenveld, bij universiteit en bedrijven als bij geëngagerde burgers.

Deze eerste fase start met het aangaan van een samenwerkingsovereenkomst tussen stad en KULeuven eind december 2011 en werd afgerond met de ronde tafelconferentie op 21 juni 2013. Dit project leverde de volgende producten op: een nulmeting, een brochure voor het ruime publiek met de resultaten van de nulmeting (zie bijlage LKN_1), een brochure voor een gespecialiseerd publiek met de resultaten van de nulmeting (zie bijlage LKN_2), het wetenschappelijk eindrapport met bijdrages van de thematische cellen (zie bijlage LKN_3 en <http://www.leuven.be/leven/klimaatneutraal/>), de deelname aan het culturele event Artefact (zie bijlage LKN_4) en de in oprichting zijnde vzw Leuven Klimaatneutraal (zie bijlage LKN_5).

Quadruple Helix samenwerking – DNA van Leuven integreren in het project

Een stad klimaatneutraal maken – gelukkig een doelstelling die de laatste jaren vaker wordt gefomuleerd – is op zijn minst gezegd zeer ambitieus. Ze is slechts haalbaar als ze gedragen wordt door de samenleving in haar geheel en als de gemeenschappelijke overtuiging bestaat dat de leefbaarheid van de stad en de stedelijke economie erbij zal winnen.

Dit besef vormde van meet af aan een inspiratiebron om de projectaanpak te definiëren. Op economisch vlak werkt de stad al jaren binnen een triple-helix context waarbij de kennis/onderwijsinstellingen, overheid (stad) en de bedrijfswereld samen een aantal projecten realiseren. Door de aanwezigheid van zeer belangrijke kennisinstellingen zijn we als stad natuurlijk bevoorrecht om deze bron aan te boren.

We werken ook reeds jaren samen met het middenveld. Binnen het duurzaamheidsbeleid is de samenwerking met het middenveld reeds verschillende jaren vormgegeven met het Netwerk Duurzaam Leuven (zie www.duurzaamleuven.be).

De samenwerking van bovenstaande vier groepen (overheid, kennisinstellingen, bedrijven en het middenveld) noemen we een quadruple helix samenwerking.) Deze instellingen zorgen voor de bouwstenen van de stedelijke samenleving en zijn allen noodzakelijke actoren in het project Leuven Klimaatneutraal 2030 (zie bijlage LKN_2, brochure pag. 11).

Noodzaak van een top-down en bottom-up samenwerking

Naast deze quadruple helix structuur werd van meet af aan het belang erkend van een top-down benadering en een bottom-up verhaal. Immers om op relatief korte termijn tot een realistisch klimaatactieplan te komen, dienden we optimaal gebruik gemaakt van de aanwezige kennis in de stad. Anderzijds had de uitvoering van een klimaatactieplan maar kans als van meet af aan de belangrijkste beleidsmakers (vanuit stad, bedrijfswereld, middenveld en kennis- en onderwijsinstellingen) de nulmeting,

---

doelstellingen en acties zouden onderschrijven.

Na de engagementsverklaringen, beslisten stad Leuven en KU Leuven dan ook om een samenwerkingsovereenkomst af te sluiten met het oog op een sterk onderbouwd actieplan. De KU Leuven zou instaan voor de wetenschappelijke onderbouwing. Maar deze overeenkomst legde eveneens het fundament voor de inbreng en engagementen van de beleidsmakers uit verschillende Leuvense sectoren (strategisch niveau).

Grote bedrijven en instellingen werden aan de hand van de samenwerkingsovereenkomst verzocht een financiële bijdrage te leveren voor de eerste projectfase, wat resulteerde in het partnerschap dat eerder op de fiche wordt vermeld. Deze partners werden tegelijk uitgenodigd om te zetelen in de 'G20 voor Leuven Klimaatneutraal': een denktank van 20 top-beleidsmakers die halfjaarlijks bijeenkomt.

De verschillende partners vaardigden leden af voor de stuurgroep die waakte de doelstellingen en over het goede verloop van het van het project. Voor de stad zelf nam een multidisciplinair team deel aan deze stuurgroep waarin zowel de dienst ruimtelijk en duurzaamheidsbeleid, het AGSL als de dienst cultuur vertegenwoordigd waren. Naast politieke en economische actoren, kregen ook de onderzoekswereld, de sociale sector en de milieuorganisaties een plaats (zie bijlage LKN_10)

Enthousiaste, breder-dan-verwachte medewerking vanuit het (midden)veld

---

Tegelijk voorzag de samenwerkingsovereenkomst in structuren om de kennis vanuit het veld aan te boren en om bij het middenveld en de experts 'op het terrein' het nodige draagvlak te creëren (bottom-up). Hiertoe werden 'thematische cellen' opgericht. In die cellen verzamelden zich experts rond de thema's die het meest relevant zijn voor klimaatneutraliteit: naast sectorale thema's als mobiliteit, hernieuwbare energieproductie of energieverbruik in gebouwen, kwamen ook zaken als participatie aan bod. Een kortstondige en gerichte werving binnen onderzoeksbureaus, bij beheerders van grote instellingen, binnen het middenveld,... leverde een enthousiaste groep van ca. 220 experts en ervaringsdeskundigen (zie bijlage LKN_9).

Deze kwamen op vrijwillige basis bijeen om materiaal aan te leveren aan KU Leuven voor het wetenschappelijk rapport en drafts van het rapport te amenderen. Elke thematische cel vergaderde verschillende malen apart rond het eigen thema. Via drie rondetafelconferenties (juni 2012, december 2012, juni 2013) wisselden ze ook onderling inzichten uit om een verkokerde sectorale benadering te vermijden. Het werk van deze cellen heeft in grote mate mee de inhoud van het wetenschappelijk rapport bepaald, en wordt als groot succes ervaren.

Kiemen voor een bredere publiekswerking

Alhoewel deze eerste fase van het proces Leuven Klimaatneutraal bewust niet bedoeld was om alle Leuvense burgers te informeren en te betrekken, bleef de burger tijdens deze faseniet geheel buiten beeld. Tijdens de campagne Leuven Overmorgen, uitgevoerd najaar 2011, peilden we op verschillende manieren bij de Leuvenaars naar zijn ideeën over de leefbaarheid van het toekomstige Leuven, gegeven de maatschappelijke uitdagingen die ons te wachten staan (bevolkingsgroei, klimaatverandering, ...). De discussie werd gestructureerd rond de thema's bouwen, mobiliteit en voeding (zie bijlage LKN_11). De resultaten van dit project werden meegenomen in het wetenschappelijk eindrapport (zie bijlage LKN_3, pag. 150 – 152).

Najaar 2012 vroegen we de geëngageerde burgers om na te denken over hoe men zelf minder broeikasgassen wil uitstoten, en welke acties hen hierbij kunnen helpen. De resultaten van deze klimaatgesprekken werden samen met afgevaardigden van de thematische cellen besproken op zaterdag 15 december 2012. De resultaten van deze gesprekken zijn belangrijk in het vastleggen van de prioritaire acties voor de Leuvense burger (zie bijlage LKN_6).

De thematiek werd op een culturele manier tot bij het grote publiek gebracht, door de van de klimaatweek, november 2012 (een initiatief van 30CC) (zie bijlage LKN_7) en de organisatie van Artefact, februari 2013 (een initiatief van STUK) (zie bijlage LKN_4).

Verder bleef 'Leuven Klimaatneutraal', bewust voorlopig weinig zichtbaar voor het grote publiek. Eén van de uitgangspunten van het transitiepad was juist om via de samenwerking tussen de stad, kennis- en onderwijsinstellingen, de belangrijkste Leuvense bedrijven en het middenveld de doelstelling nog meer tastbaar worden gemaakt alvorens het brede publiek er bij te betrekken. In 2012 ontstond een werkgroep met de communicatiespecialisten van de partners, en werd een communicatiebureau aangesteld. Een

---

brede communicatiecampagne, gericht op stimuleren en in de kijker plaatsen van burgerinitiatieven, wordt vanaf najaar 2013 uitgerold.

Kiemen voor een structuur buiten de stadsorganisatie

Tegelijk met de productie van het wetenschappelijk eindrapport 'De transitie naar Leuven Klimaatneutraal' door de KU Leuven en de thematische cellen, werd ook de discussie opgestart over: het verankeren van het brede partnerschap in een meer vaste structuur; de opmaak van uitvoeringsprogramma's door de partners; en de opzet van fondsen en andere financieringsmechanismen. Met de partners werd ook hier rond een werkgroep opgericht, welke de krijtlijnen uitzette voor de vzw Leuven Klimaatneutraal die november 2013 gesticht zal worden. De vzw weerspiegelt opnieuw het netwerkarakter tussen onderzoek, bedrijfsleven, politiek, middenveld en burgers (zie bijlage LKN_5).

5 Beschrijf de rol van de stad in de realisatie van het ingediende project?

De stad Leuven heeft in de eerste fase van het project tegelijk een sterk trekkende én terughoudende rol gespeeld. Enerzijds was de Stad Leuven trekker op niveau van organisatie door de financiering, coördinatie en facilitering.. Bond Beter Leefmilieu en Trizone zorgden in opdracht van de stad Leuven voor de organisatie en begeleiding van de thematische cellen, de klimaatambassadeurs, rondetafels en G20. De Stad Leuven was sterk aanwezig in alle onderdelen van het gehele project, zoals projectmanagement, G20, thematische cellen, ...

Doordat we er in slaagden om zo'n ruim en sterk engagement van meer dan 110 verschillende organisaties los te weken, kon de stad zich op inhoudelijk vlak profileren als één van de vele partners (zie bijlage LKN_9). Op deze wijze wensen we ook in de toekomst verder aan het project te werken

De stad zal vanaf begin 2014 op dezelfde wijze haar rol vervullen binnen de vzw Leuven Klimaatneutraal. Ze zal haar rol als partner in het geheel opnemen door een eigen actieplan uit te voeren binnen de eigen organisatie. Ze zal de vzw sterk ondersteunen in haar toekomstige rol van coördinator en facilitator.

6 Kruis hieronder de twee hoofdaspecten aan waarop het project betrekking heeft.

- de huisvesting in de stad
- de stedelijke ruimte
- de mobiliteit in de stad
- het leefmilieu in de stad
- de plaatselijke economie
- de sociale cohesie in de stad
- de cultuurbeleving in de stad
- het democratisch besturen van de stad
- andere, namelijk: _____

7 Geef kort de karakteristieken weer, indien het project zich uitdrukkelijk richt tot een bepaalde buurt of doelgroep.

n.v.t.

8 Wat zijn de beoogde effecten van het project?

Met het ruime project 'Leuven Klimaatneutraal' slaan de stad, kennisinstellingen, bedrijven en middenveld de handen in elkaar om ervoor te zorgen dat Leuven tegen 2030 netto geen broeikasgassenmeer uitstoot. De zogenaamde 'secundaire voordelen' die samengaan met een stringent (stedelijk) klimaatbeleid zijn veerkracht, kennisopbouw en –disseminatie, jobcreatie, gezonde levensomstandigheden, energie- en materialenautonomie, ...

De beoogde effecten van de eerste fase van Leuven Klimaatneutraal zijn: maximaal Leuvense partners mobiliseren en hen stimuleren om klimaatactieplannen op te maken en uit te voeren, aanwezige expertise maximaal verzamelen ter verbetering van de kwaliteit van de plannen van aanpak, een breed draagvlak creëren voor de duurzame ontwikkeling van de stad. Het mobiliseren van de Leuvense partners leidt tot het

ontstaan van volledig nieuwe organisatiemodellen waarbij het management van het transitieproces naar klimaatneutraliteit niet vanuit de overheid wordt gestuurd, maar vanuit een samenwerkingsmodel waarin verschillende types maatschappelijke partners, tot zelfs individuele burgers toe, deelnemen aan de besluitvorming.

9 In welke mate zijn de beoogde effecten van het project gerealiseerd?

Mobilisatie van de aanwezige expertise rond alle geselecteerde thema's bleek een onverhoopt succes. Het aantal mensen uit middenveld, onderzoeksinstituten, bedrijven, ... dat op vrijwillige basis intensief heeft meegewerkt aan het wetenschappelijk eindrapport van de eerste fase, was verrassend groot. Idem voor de continuïteit in de samenwerking: voor elke meeting worden grote groepen gemobiliseerd. Ook de werking met de grotere partners was zeer constructief, en vertaalt zich door in de medewerking aan de lange termijn structuren en start van de opmaak van actieplannen.

Keerzijde van de verregaande participatie van dergelijke grote groepen, is de tragere werking. Daardoor bleek het onmogelijk om op één jaar reeds gedetailleerde en uitvoerbare actieplannen vanuit de verschillende partners te bekomen. Er werd in de eerste fase wel een stevige basis gelegd om de partners tot opmaak van actieplannen te bewegen, via de statuten van de vzw in oprichting, en om de nodige monitoring van de resultaten te organiseren (zie LKN_5)

De participatieve aanpak zorgde voor een sectoroverschrijdende netwerk van geëngageerde bedrijven en werknemers die samen aan Leuven Klimaatneutraal 2030 willen werken. Dit netwerk is ook voor de stad en haar ambtenaren zeer verrijkend. De nieuwe contacten worden nu reeds ingezet om deelprojecten voor te bereiden. Vanuit de thematische cellen zullen in 2013-2014 projectgebonden cellen worden gevormd met het oog de op uitvoering van acties. De expertise en mogelijke partners voor verschillende soorten deelprojecten zijn hierdoor al in kaart gebracht.

10 Op welke manier werden diverse beleidsdomeinen in het project geïntegreerd?

Het thema 'klimaatneutraliteit' leidt automatisch tot een sectoroverschrijdende aanpak. Niet enkel zijn verschillende sectorale thema's rechtstreeks relevant voor de stedelijke CO₂-huishouding: mobiliteit, gebouwenpatrimonium, energieproductie, groenstructuur, (voedsel-) consumptie, ... Meteen zijn ook thema's als ruimtelijke spreidingspatronen, verweving van functies, sociale cohesie aan de orde.

Binnen de projectstructuur werd uitdrukkelijk de uitwisseling van visie en informatie tussen de sectorale experts georganiseerd.

Vanuit de stad als partner, participeerden medewerkers uit verschillende diensten (mobiliteit, gebouwen, ruimtelijk beleid,...) in de thematische cellen. Zo werd erover gewaakt dat Leuven Klimaatneutraal niet louter een project 'van de dienst leefmilieu' werd. Naast deze meer inhoudelijke / technische diensten werd ook de directie cultuur (30CC) en de directie sociale zaken, afdeling gebiedsgerichte werking (voornamelijk bij de organisatie van het voorafgaandelijke project Leuven Overmorgen) betrokken. Van hun netwerken en werking wordt gebruik gemaakt om het draagvlak bij een breed publiek te verhogen.

11 In welke mate is het project innovatief en draagt het bij tot stedelijkheid?

De eerste fase van Leuven Klimaatneutraal vormde een participatief proces dat veel omvattender was dan courant toegepast in de beleidsvoorbereiding. De aanpak is o.i. zeker innovatief op niveau van de stad Leuven, dat in de laatste stadsmonitor voor participatie een minder gunstige score kreeg in vergelijking met de globaal zeer gunstige resultaten. Voor de stad, die voorheen vooral binnen de socioculturele thema's en voor eerder kleinschalige fysieke ingrepen (straten, speelterreinen,...) aan participatie deed, is Leuven Klimaatneutraal één van de weinige experimenten met participatie binnen de sectoren ruimtelijke ontwikkeling, mobiliteit en energiebeleid.

De doorgedreven aanpak kan o.i. echter ook model staan voor processen in andere steden. **Innovatief in onze aanpak waren zeker:**

1/ De lokale verankering: voor het project opteerden we zeer bewust om een samenwerking af te sluiten met KULEuven, zowel voor de inhoudelijke als de procesmatige aspecten. Daarnaast deden we met succes

een oproep voor een vrijwillige en financiële bijdrage bij een aantal grote partners. Deze engagementen zorgden voor interesse en draagvlak op strategisch niveau.

2/ Gecombineerde inbreng vanuit een strategische transitie-arena (G20 met de beleidsmakers en besluitvormers, zoals een burgemeester, een algemeen beheerder van de KU Leuven, CEO's van grote bedrijven) en een operationale transitie-arena (de thematische expertencellen en hun onderlinge samenwerking via de Rondetafels). Zo werd tegelijk gebouwd aan het draagvlak bij besluitvormers én uitvoerders, en konden inzichten en kennis bij beide soorten partners worden ingebracht in het proces.

3/ De wijze waarop de ruime inspraak vanuit de expertenwereld en mensen op het terrein organiseerden en begeleiden. Niet via de aanstelling van een extern bureau, maar via het opdrijven van de werking van het al bestaande Netwerk Duurzaam Leuven, bestaand samenwerkingsverband tussen stad, onderzoekswereld en middenveld. Hierdoor kon van bij de aanvang al geput worden uit netwerk van partners, en blijft de opgebouwde ervaring via NDL ter beschikking staan van stad en andere partners.

4/ De gezamenlijk voorbereiding, met een veelheid aan partners, van een langetermijnstructuur (vzw) volgens het quadruple helix model, die zal instaan voor coördinatie, gezamenlijke communicatie, faciliteren van uitvoeringsprojecten door partners en ook als taak heeft om de realisatie van de doelstelling Leuven Klimaatneutraal 2030 te monitoren.

De aanpak voor Leuven Klimaatneutraal draagt bij tot stedelijkheid, in die zin dat het de netwerken op stedelijk niveau versterkt. Dit zowel tussen stad en niet-publieke georganiseerde partners, als tussen de private partners onderling. Dit leidt tot volledig nieuwe organisatiemodellen, waarbij het management van het transitieproces naar klimaatneutraliteit niet vanuit de overheid wordt gestuurd, maar vanuit een samenwerkingsmodel (vzw) waarin verschillende types maatschappelijke partners, tot zelfs individuele burgers toe, deelnemen aan de besluitvorming. De betrokkenheid vanuit de maatschappelijke partners en de burgers bij het beleid van de stad Leuven, maar ook bij het verbeteren van de leefbaarheid en het creëren van gezonde levensomstandigheden wordt hierdoor versterkt.

De aanpak versterkte ook de contacten tussen de sectoren (energieproductie, bouwen, RO, ...) en verlegt de nadruk van de traditionele benadering van klimaatneutraliteit (energiebesparing, hernieuwbare energie) meer naar het belang van een leefbare stad op alle aspecten (stedelijk groen, stedelijke landbouw, consumptie, bereikbare kleinschalige wijkvoorzieningen, ...) van het stedelijk leven.

12 Beschrijf waarom en op welke wijze dit project inspirerend kan zijn voor andere projecten?

De Leuvense aanpak voor het project Klimaatneutraal 2030 kan andere steden inspireren in hun opzet van processen rond sectorover schrijdende vraagstukken die om een gezamenlijke inspanning van een brede waaier van actoren vragen. Het project toont aan dat deze aanpak, alhoewel trager, duidelijke winst oplevert op gebied van verzamelde kennis en opgebouwde contacten en draagvlak. Bovendien is aangetoond dat een intens participatieve aanpak mogelijk is zonder inzet van peperdure bureaus en eerder beperkte extra personeelsinzet.

13 Op welke wijze werd de bevolking betrokken bij de voorbereiding en de realisatie van het project?

De eerste fase van het proces Leuven Klimaatneutraal was, bewust, niet in eerste instantie bedoeld om de individuele burger te benaderen op grote schaal. Zo vonden de bijeenkomsten bijvoorbeeld hoofdzakelijk tijdens de werkuren plaats. Wel richtte de aanpak zich op de reeds georganiseerde groepen / het middenveld in het Leuvense. Zij waren bv. aangezocht om te zetelen in de G20 (bv. koepel van Leuvense milieuorganisaties Klimaatforum), of om deel te nemen in de thematische cellen. Een overzicht van de organisaties die deelnamen aan de thematische cellen is te vinden in de bijlage "LKN_9".

Voor de individuele burgers werd een eerste 'Klimaatparlement' gehouden, echter voornamelijk bedoeld voor de reeds geïnteresseerde en geëngageerde burger. Deze campagne met info-avond, woonkamerdebatten bij de mensen thuis, enkele publieksevenementen en een slotzitting kende een opkomst van in totaal ca 80 personen. Deze aanpak is vergelijkbaar met het project Leuven Overmorgen. De conclusies uit dit project werden meegenomen in de nulmeting en scenario-analyse van het project LKN

2030. Verslag van de aanpak en de resultaten van deze klimaatgesprekken zijn te vinden in bijlage LKN_6.

Door de samenwerking met de culturele sector (de klimaatweek (30CC) (bijlage LKN_7) en Artefact (bijlage LKN_4)) werd de klimaatthematiek onder de aandacht gebracht van het grote publiek. Alhoewel slechts een beperkt deel van de bevolking werd bereikt met wellicht reeds een grote groep overtuigde en geïnteresseerde burgers verhoogde deze samenwerking wel de uitstraling van het project en bood aan de partners de gelegenheid om hun engagementen en betrokkenheid te verduidelijken.

De campagne naar het grote publiek vraagt meer voorbereiding en wordt tijdens de Klimaatweek 2013 van 9 tot en met 13 november gelanceerd.

14 Wie waren de betrokken partners en wat was hun rol en aandeel in het project

Geef aan of het om een horizontaal (publiek – publiek; publiek – privé) of verticaal (federale, regionale, lokale overheden) partnerschap gaat.

Het partnerschap Leuven Klimaatneutraal is horizontaal en verbindt stad met semi-publieke overheden en private partijen uit vele sectoren. Zie beschrijving hierboven en bijlage LKN_9. .

15 Hoe werd het project bekendgemaakt?

De stad Leuven heeft met begeleiding van Bond Beter Leefmilieu reeds een tiental jaar een projectmatige samenwerking met middenveld, bedrijven, onderwijsinstellingen onder de noemer Netwerk Duurzaam Leuven (voorheen Platform Lokale Agenda 21). Zie www.duurzaamleuven.be. Deze jarenlange samenwerking is structureel vastgelegd in een database met meer dan 800 contactpersonen van een 500 tal verschillende organisaties die graag meewerken aan of op de hoogte willen blijven over duurzame initiatieven in Leuven. Via de KU Leuven en VOKA werden bijkomende contactpersonen aangedragen. Al deze contacten ontvingen midden april 2012 een gedetailleerde projectbeschrijving en een open uitnodiging om met hun organisatie om van mei 2012 tot februari 2013 mee te werken aan de werkgroepen van Leuven Klimaatneutraal. De samenstelling van het projectteam, de begeleidingscommissie en de G20 verliep via een formele brief en persoonlijke contacten. Deze mailing resulteerde in de toezegging van meer dan 280 contacten om aan de werkgroepen van Leuven Klimaatneutraal deel te nemen.

Al deze werkgroepen kwamen driemaal allemaal gezamenlijk samen, namelijk op 15 juni 2012, 7 december 2012 en 21 juni 2013. Tijdens deze bijeenkomsten kregen de aanwezigen een uitgebreide stand van zaken van het project.

Naar de brede Leuvense bevolking werd het project op de volgende manieren bekend gemaakt:

- Via de pers, persconferentie 29 februari
- Via de pers, persconferentie 6 juni
- Persaandacht tijdens ronde tafel, 21 juni
- Infoavond voor de Leuvenaars, 26 juni
- Mailing september 2012 naar maillijsten van buurtvertegenwoordigers en wijkcomités, verenigingen
- Oproep voor Klimaatambassadeurs tijdens Sing for the Climate, 22 september
- Infoavond voor klimaatambassadeurs, 11 oktober
- Communicatie via de Klimaatweek, van 10 t/m 18 november 2012
- Klimaatparlement, zaterdag 15 december
- Artikels in de InfoLeuven, Op 7 en 21 juni, 4 oktober, 25 oktober, 1 november, 8 november, 15 november en 6 december.
- Lancering website eind 2012, zie www.leuvenklimaatneutraal.be

De resultaten van de nulmeting werden begin november 2012 verspreid naar een ruim publiek met behulp van een laagdrempelige brochure via de stadsdiensten en diverse evenementen (zie bijlage LKN_1). Tevens werd er een meer wetenschappelijk versie gemaakt voor een academisch publiek (zie bijlage LKN_2).

Op donderdagavond 20 februari vond de presentatie van het wetenschappelijke eindrapport plaats, voor een bomvolle zaal (meer dan 300 personen) in het STUK, Leuven, tijdens het Artefact festival.

---

16 Vermeld hieronder eventuele andere elementen die uw kandidatuur kunnen ondersteunen, bijvoorbeeld een onafhankelijke evaluatie van het project.

De samenwerking tussen alle partijen resulteerde onder leiding van de KU Leuven februari 2013 in een wetenschappelijk eindrapport: 'H. Vandevyvere et al., ' De transitie naar Leuven Klimaatneutraal 2030: Wetenschappelijk eindrapport, Februari 2013.' (zie bijlage LKN_3). Voor de komende periode voorziet de in oprichting zijnde vzw een periodieke monitoring van de geleverde inspanningen en de reeds bereikte resultaten in de ambitie om minder CO2 uit te stoten.

Bij het project zijn diverse wetenschappers betrokken, die hun ervaring met Leuven Klimaatneutraal verwerken als case in wetenschappelijk onderzoek: het steunpunt TRADO (steunpunttrado.be) neemt LKN op als case in hun onderzoeken over duurzaamheidstransities, Leuven is betrokken in het FP7 Smart Cities project STEP-UP van VITO, FWO-onderzoek naar duurzaamheidstransities en sociale innovatie, ...

---

17 Omschrijf hieronder waarvoor u de geldprijs eventueel zult gebruiken.

We willen de reeds opgezet participatie verderzetten en uitbreiden. Zo willen we onder andere via intensieve begeleiding van lokale buurt- en wijkcomitees lokale klimaatneutrale projecten realiseren op buurtniveau. We willen deze begeleiding verderzetten op het niveau van projecten, via de stad of doorgeven aan de in oprichting zijnde Leuven Klimaatneutraal 2030 vzw.

Ook als de vzw Leuven Klimaatneutraal is opgericht, willen we de intensieve samenwerking tussen uiteenlopende types partners voortzetten. De samenwerking zal bestaan uit het samen bewaken van de doelstellingen, evalueren van de verzamelde actieprogramma's, communiceren naar en activeren van nieuwe partners en het grote publiek, monitoren. Samenwerken zal ook bestaan uit het opzetten van nieuwsoortige projecten die slechts kunnen ontstaan uit cocreatie door partners die heden nog geen samenwerking hebben, zoals projecten voor collectieve gebouwrenovatie op wijkniveau. Het organiseren van die samenwerking kost tijd, en dus personeel. De stad wil hiervoor personeel inzetten of, op termijn, de vzw financieel ondersteunen om personeel aan te werven. De middelen van de prijs zullen dus ingezet worden om bijkomende intensieve samenwerkingsprojecten met bedrijven, kennisinstellingen en burger te realiseren in het kader van Leuven Klimaatneutraal 2030.
